

Kursplan för

Exponering, risker och riskhantering i arbetsmiljön, 7.5 hp

Exposures, risks and risk assessment at work, 7.5 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2023.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT23 , HT24

Kurskod	3AH027
Kursens benämning	Exponering, risker och riskhantering i arbetsmiljön
Hp	7.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Arbete och hälsa
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Väl godkänd, godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutet för miljömedicin
Beslutande organ	Utbildningsnämnden IMM
Datum för fastställande	2023-03-06
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2023

Särskild behörighet

Kandidat- eller yrkesexamen om minst 180 hp inom hälso- och sjukvård, socialt arbete, samhälls- och beteendevetenskap, naturvetenskap eller teknik. Dessutom krävs Svenska B/Svenska 3 och Engelska A/Engelska 6 med lägst betyget godkänd/E.

Mål

Kursens övergripande mål är att uppnå den kunskap och de färdigheter som behövs för att kunna genomföra och leda undersökning och riskbedömning av en arbetsplats. Vidare syftar kursen att ge studenten fördjupade kunskaper om sambanden mellan fysiska, fysikaliska, kemiska och psykosociala risker i arbetsmiljön och individens hälsa. Dessa kunskaper är centrala för att föreslå adekvata undersökningsmetoder och handlingsplaner.

Efter genomgången kurs ska studenten kunna:

Avseende kunskaper och förståelse:

- Beskriva innebörden av och innehållet i systematiskt arbetsmiljöarbete
- Redogöra för ansvarsfördelning av arbetsmiljöarbetet och arbetsgivarens ansvar

- Uppvisa en fördjupad kunskap om kopplingen mellan risker i arbetsmiljön och olyckor, ohälsa och sjukdomar
- Redogöra för stegen i en händelserapportering

Avseende färdigheter och förmåga

- Självständigt kritiskt reflektera kring adekvata undersöknings-/riskbedömningsmetoder för att identifiera risker på arbetsplatser med avseende på fysiska, fysikaliska, kemiska och psykosociala risker.
- Använda empiri och teori inom ämnet arbete och hälsa till ett systematiskt arbetsmiljöarbete
- Formulera skyddsronder och planera handlingsplaner.

Avseende värderingsförmåga och förhållningssätt

- Använda och värdera de lagar, föreskrifter och regler om systematiskt arbetsmiljöarbete och exponering, risker och riskbedömningar
- Reflektera kring risker i arbetet och arbetsrelaterade olyckor, ohälsa och sjukdomar i olika branscher och anställningsformer
- Reflektera kring branschspecifika riskbedömningar och skyddsronder

Innehåll

Kursen omfattar fördjupande kunskaper för att genomföra ett strategiskt arbetsmiljöarbete. Vid kursens slut ska studenten, utifrån föreskrifter om ett systematiskt arbetsmiljöarbete, kunna leda undersökningar och riskbedömningar av arbetsplatser samt formulera och planera skyddsronder och handlingsplaner. Kursen ger fördjupade kunskaper om fysiska, fysikaliska, kemiska och psykosociala risker i arbetslivet och för olika undersökningsmetoder för att identifiera risker i arbetet. Centrala lagar och föreskrifter samt ansvarsfördelning vid systematiskt arbetsmiljöarbete kommer att beröras.

Arbetsformer

Undervisningen utgörs främst av distansutbildning. Schemalagd campusundervisning kan förekomma. Undervisningsformerna omfattar föreläsningar, seminarier, grupparbeten, litteraturstudier och enskilt arbete.

Obligatoriskt deltagande kan förekomma vid vissa undervisningsmoment.

Examination

Examination utgörs av en individuell skriftlig rapport, muntlig redovisning i seminarieform samt skriftliga uppgifter.

Betygsskalan är Underkänd/Godkänd/Väl godkänd. Individuella uppgifter bedöms med U/G/VG medan uppgifter i grupp bedöms med U/G.

För att få godkänt betyg krävs närvaro vid obligatoriska undervisningstillfällen och aktivt deltagande i seminarier.

Examinator bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med examinatorns anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning får examinator fatta beslut om att frånga kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal

examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment, m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förmågor får inte ändras, tas bort eller sänkas.

De studenter som ej är godkända efter sitt första examinationstillfälle har rätt att examineras vid ytterligare fem tillfällen. Om studenten genomfört sex underkända examinationer ges inte något ytterligare examinationstillfälle.

Litteratur och övriga läromedel

Kurslitteratur

Obligatorisk litteratur

Arbets- och miljömedicin : en lärobok om hälsa och miljö

Edling, Christer; Nordberg, Gunnar F.; Albin, Maria; Nordberg, Monica

Fjärde upplagan : Lund : Studentlitteratur, 2019 - 432 sidor

ISBN:9789144127460 LIBRIS-ID:p03mhbqdm814wf88

[Sök i biblioteket](#)

Vad är arbetsvetenskap? : en introduktion

Gillberg, Gunnar; Ljungar, Erik; Peixoto, Anna; Axelsson, Jonas

Upplaga 1 : Lund : Studentlitteratur, [2020] - 244 sidor

ISBN:9789144122489 LIBRIS-ID:z9r008fsw5p6p2p6

Ljungblad, Cecilia & Dellve, Lotta (2020) "Vad är arbetsmiljö och arbetsmiljöarbete?" (15 sidor)

[Sök i biblioteket](#)

Eklöf, Mats

Psykosocial arbetsmiljö : begrepp, bedömning och utveckling

Upplaga 1 : Lund : Studentlitteratur, [2017] - 329 sidor

ISBN:9789144112954 LIBRIS-ID:19962383

[Sök i biblioteket](#)

Systematiskt arbetsmiljöarbete. AFS 2001:1

Arbetsmiljöverket, 2001

URL:

[https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/foreskrifter/systematiskt-arbetsmiljoarbete-foreskrifter-;](https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/foreskrifter/systematiskt-arbetsmiljoarbete-foreskrifter-)

Vägledning till föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö, AFS 2015:4 (H457)

Arbetsmiljöverket, 2015

URL: [Vägledning till föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö, AFS 2015:4 \(H457\), bok](#)

Så förbättras verksamhetens arbetsmiljö - en vägledning till föreskrifterna AFS 2001:1 (H455)

Institutet för miljömedicin, 2001

URL: [Så förbättras verksamhetens arbetsmiljö - en vägledning till föreskrifterna AFS 2001:1 \(H455\), bok](#)

Faktorer som skapar friska och välmående arbetsplatser

Eklund, Jörgen; Palm, Kristina; Bergman, Ann; Rosenblad, Calle; Aronsson, Gunnar

2020

ISBN:9789198596168 LIBRIS-ID:jwlvf2cvg0fpnrt4

URL: [Länk](#)

[Sök i biblioteket](#)

Jensen, Irene; Kwak, Lydia

Myndigheten för arbetsmiljökunskap, 2019. Riktlinjer för utredning och åtgärder vid psykisk ohälsa på arbetsplatsen.

Mynak, 2019

URL: [Myndigheten för arbetsmiljökunskap, 2019. Riktlinjer för utredning och åtgärder vid psykisk ohälsa på arbetsplatsen. Riktlinje 1.](#)

Kjellberg, Anders

Att ställa frågor om arbetsmiljön

4:e upplagan : Stockholm : Arbetslivsinstitutet, 2003

Tillhandahålls vid kursstart

Rekommenderad litteratur

Människan i arbetslivet : teori och praktik

Holmström, Eva; Ohlsson, Kerstina

2., [omarb] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 336 s.

ISBN:9789144079790 LIBRIS-ID:16635322

[Sök i biblioteket](#)

Arbetets betydelse för uppkomst av besvär och sjukdomar : nacken och övre rörelseapparaten. En systematisk litteraturöversikt

Edling, Christer

Stockholm : Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU), 2012 - 721 s.

ISBN:978-91-85413-48-5 LIBRIS-ID:13480678

URL: [Fulltext](#)

[Sök i biblioteket](#)

Arbetsmiljöns betydelse för ryggproblem : en systematisk litteraturöversikt

Stockholm : Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU), 2014 - 643 s.

ISBN:9789185413683 LIBRIS-ID:17388347

URL: [Fulltext](#)

[Sök i biblioteket](#)

Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS).

Arbetsmiljöverket, 2006

URL: [Arbetsmiljöverkets författningssamling \(AFS\)](#)

Samtliga föreskrifter.

Arbetsmiljöns betydelse för symtom på depression och utmattningssyndrom : en systematisk litteraturöversikt.

Stockholm : Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU), 2014 - 548 s.

ISBN:9789185413645 LIBRIS-ID:16420402

URL: [Fulltext](#)

SBU-rapport nr 223.

[Sök i biblioteket](#)

Arbetsmiljöns betydelse för sömnstörningar : en systematisk litteraturöversikt

Stockholm : Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU), 2013 - 272 s.

ISBN:9789185413577 LIBRIS-ID:14562504

URL: [Fulltext](#)

SBU-rapport nr 216

[Sök i biblioteket](#)

Fysisk arbetsmiljö för hälsa, välmående och prestation Kunskapssammanställning 2020:8

Mynak, 2020

URL: [Fysisk arbetsmiljö för hälsa, välmående och prestation \(mynak.se\)](#)

Riktlinjer för hälsoundersökningar via arbetsplatsen : Riktlinje 2

Nyhaga, Michael

Utgåva 1 : Gävle : Myndigheten för arbetsmiljökunskap, 2019 - 69 sidor

ISBN:9789198646269 LIBRIS-ID:jwbxqs4pg1x39x0m

URL: [Fritt tillgänglig via myndighetens hemsida](#)

[Sök i biblioteket](#)

Riktlinjer vid alkoholproblem på arbetsplatsen : Riktlinje 3

Nyhaga, Michael

Utgåva 1 : Gävle : Myndigheten för arbetsmiljökunskap, 2019 - 69 sidor

ISBN:9789198646276 LIBRIS-ID:dr6smff6bjvvcvpt

URL: [Fritt tillgänglig via myndighetens hemsida](#)

[Sök i biblioteket](#)

Riktlinjer vid exponeringsmätning av hörselskadligt buller : Riktlinje 4

Nyhaga, Michael

Utgåva 1 : Gävle : Myndigheten för arbetsmiljökunskap, 2019 - 38 sidor

ISBN:9789198646283 LIBRIS-ID:4hxjbt822t0mp32j

URL: [Fritt tillgänglig via myndighetens hemsida](#)

[Sök i biblioteket](#)

Riktlinjer vid ländryggsbesvär : Riktlinje 5

Nyhaga, Michael

Utgåva 1 : Gävle : Myndigheten för arbetsmiljökunskap, 2019 - 53 sidor

ISBN:9789198646290 LIBRIS-ID:6k0lfhnp47c6zpfz

URL: [Fritt tillgänglig via myndighetens hemsida](#)

[Sök i biblioteket](#)

Riktlinjer för Hantering av sociala hälsorisker på arbetet – kränkande särbehandling och mobbning

2021

ISBN:9789198646115 LIBRIS-ID:4jt0xq352zzrjglp

URL: [Länk](#)

[Sök i biblioteket](#)

Myndigheten för arbetsmiljökunskap, 2021. Riktlinjer för synergonomi belysning och synförhållanden på arbetsplatsen. Riktlinje 7.

Mynak, 2021

URL: [Myndigheten för arbetsmiljökunskap, 2021. Riktlinjer för synergonomi belysning och synförhållanden på arbetsplatsen. Riktlinje 7.](#)